

POSTANOWIENIE

Dnia 31 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Wiak (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Leszek Bosek

SSN Tomasz Demendecki

w sprawie z protestu wyborczego B. P.
przeciwko ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,
przy udziale Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej i Prokuratora
Generalnego
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 31 lipca 2020 r.

**wyraża opinię, że protest wyborczy jest zasadny, ale
pozostaje bez wpływu na wynik wyborów.**

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 14 lipca 2020 r. B. P. (dalej: Wnosząca protest) wniosła do Sądu Najwyższego protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Zarzuciła w nim nieprawidłowości w zakresie pracy Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] w gminie S., polegające na nieprawidłowym przeliczeniu kart do głosowania przed rozpoczęciem głosowania, zaginięciu ośmiu kart do głosowania oraz wydanie przez komisję jednej dodatkowej karty do głosowania, którą nie powinna dysponować. Wnosząca protest podniosła, że z dokumentacji miało wynikać, że komisja otrzymała 1550 sztuk kart do głosowania. Po przeliczeniu kart do głosowania przed rozpoczęciem głosowania komisja ustaliła, że posiada karty w

ilości 1542 sztuki, natomiast po zakończeniu głosowania komisja ustaliła, że 310 kart do głosowania nie zostało wykorzystanych, a z urny wyjęto 1233 karty do głosowania (z pominięciem kopert zwrotnych z głosowania korespondencyjnego). Suma tych kart wynosiła zatem 1543 karty do głosowania, tj. ilość większą niż w protokole przeliczenia kart przed rozpoczęciem głosowania. Ilość kart wyjętych z urny i kart niewykorzystanych odpowiada danym wpisanym do protokołu wyników głosowania w obwodzie w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzonego w dniu 12 lipca 2020 r. dla obwodu nr [...] w gminie S. W protokole odnotowano uwagę dotyczącą błędnego przeliczenia kart do głosowania przed rozpoczęciem głosowania.

Stanowiska w sprawie wnieśli: Prokurator Generalny (pismo z 27 lipca 2020 r.), Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej (pismo z 27 lipca 2020 r.) oraz Przewodniczący Okręgowej Komisji Wyborczej w K. (pismo z 24 lipca 2020 r.). Prokurator Generalny wyraził opinię, że zarzut protestu jest zasadny, lecz naruszenie to nie miało wpływu na wynik wyborów. Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej wskazał, że nawet jeżeli w Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] w gminie S. doszło do niewłaściwego przeliczenia kart do głosowania przed jego rozpoczęciem, to nie miało to wpływu na wynik wyborów. Przewodniczący Okręgowej Komisji Wyborczej w K. wniósł o oddalenie protestu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 129 ust. 2 Konstytucji RP wyborcy przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta RP na zasadach określonych w ustawie. Na podstawie art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 2 czerwca 2020 r. o szczególnych zasadach organizacji wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r. z możliwością głosowania korespondencyjnego (Dz.U. poz. 979, dalej jako: u.wyb.2020), protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego nie później niż w ciągu 3 dni od dnia podania wyniku wyborów do publicznej wiadomości przez Państwową Komisję Wyborczą. W zakresie nieuregulowanym w powyższej ustawie, na podstawie art. 1 ust. 2 u.wyb.2020, odpowiednie zastosowanie znajdują przepisy ogólne, zawarte w ustawie z dnia

5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (t.j. Dz. U. 2019 r., poz. 684, dalej jako: k.wyb.).

Z treści art. 321 § 3 k.wyb. jednoznacznie wynika, że wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty. Treść zarzutów nie może być dowolna, lecz powinna spełniać kryteria, o których mowa w przepisie art. 82 § 1 k.wyb. Zgodnie z nim, protest może być wniesiony z powodu: 1) dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub 2) naruszenia przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów. Z treści tego przepisu wynika, że osoba wnosząca protest jest ponadto zobowiązana do wykazania wpływu wystąpienia naruszeń na wynik wyborów. Przedmiotem protestu wyborczego jest bowiem ważność wyboru określonej osoby, a podstawę do jej zakwestionowania mogą stanowić wyraźnie wskazane przestępstwa oraz delikty wyborcze. Ich wystąpienie musi rzutować na przebieg głosowania i ustalanie jego wyników lub ustalanie wyników samych wyborów i być poparte konkretnymi dowodami, znanymi osobie wnoszącej protest, na których opiera ona swoje zarzuty. Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków określonych w art. 321 k.wyb. (art. 322 § 1 k.wyb.).

W niniejszej sprawie Wnosząca protest podniosła naruszenia w zakresie dokładności prac prowadzonych przez Obwodową Komisję Wyborczą nr [...] w gminie S., przejawiające się w rozbieżności pomiędzy stwierdzoną ilością kart otrzymanych przez obwodową komisję wyborczą, ustaloną po ich przeliczeniu przed rozpoczęciem głosowania a sumą niewykorzystanych kart do głosowania i liczbą wyborców, którym wydano karty do głosowania. Również w protokole wyników głosowania w obwodzie w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzonych w dniu 12 lipca 2020 r. zwrócono uwagę na tę rozbieżność, natomiast jako przypuszczalną przyczynę wskazano błędne przeliczenie kart do głosowania przed rozpoczęciem głosowania. Niewątpliwie doszło zatem do uchybień dotyczących głosowania, co świadczy o zasadności podniesionego

zarzutu. Nie sposób jednak zgodzić się z kategorycznym stwierdzeniem Wnoszącej protest, że uchybienie to wiąże się z wydaniem przez komisję dodatkowej karty do głosowania, jak również zaginięciem 8 kart do głosowania. Sama Wnosząca protest przyznała bowiem, że nie była obecna przy przeliczaniu kart do głosowania przed rozpoczęciem głosowania. Jej zarzuty mają zatem wyłącznie charakter przypuszczeń, niepopartych żadnymi dowodami. Wnosząca protest nie uprawdopodobniła również wpływu odnotowanego uchybienia na wynik wyborów. Samo ogólne stwierdzenie, że przytoczone przez nią okoliczności miały wpływ na wynik wyborów, nie może zostać uznane za wystarczające. W konsekwencji należy uznać, że nie wykazano, aby stwierdzony przypadek naruszenia prawa wyborczego miał wpływ na ostateczny wynik wyborów, skoro różnica pomiędzy kandydatami wyniosła 422.385 głosów.

Z tych względów, na podstawie art. 323 § 2 k.wyb. w zw. z art. 1 ust. 2 u.wyb.2020, Sąd Najwyższy wyraził opinię jak w sentencji postanowienia.